

! EESMÄRK

Selgitab ajaloolisi mõisteid, nagu mõis, talupoeg, ülestõus.

✓ LÄBIVIIMINE/KONTROLL

Juhendaja selgitab mõistete sisu ja ilmestab teemat mõne mänguga.

- **Mõis** oli suur eesõigustega maavalldus ja põllumajanduslik tootmisüksus, varem ka administratiiv- ja omavalitsusüksus. Kitsamas mõttes tähendab mõis mõisaansamblit: härrastemaja, talle, töllakuure, teenijate maja, jääkeldrit, aednikumaja, sepikoda, paviljoni või lehtlat, kasvuhoonet ehk triiphoonet, viinakööki, õllepruulimiskoda, karjaõue koos meiereiga, Inglise või Prantsuse stiilis mõisaparki (ka veekogu), supelmaja ja paadisilda. Selles tähenduses on suurem osa mõisatest mingil määral säilinud tänaseni, isegi kui peahoone on hävinud.
- **Talupoeg** on põllumajandustöölaine, kes omab või rendib väikest maatükki ja elatab end sellel maatükil kasvatatavaga.
- **Mäss** ehk **ülestõus** on vastuhakk valitsevale võimule või isikule.

Katsenõue on täidetud, kui noorkotkas teab mõistete sisu ja/või on külastanud talumuuseumi.

👍 SOOVITUSED

- ▶ Külastada lähimat mõisa või talumuuseumi, uurida selle tausta.
- ▶ Visualiseerida mõisteid joonistamise või kollaažitehnika abil.
- ▶ Mõtestada teemat lahti läbi vanasõnade, nt miks kasutati ütlust „Mõisa kõis, las lohiseb!“
- ▶ Mängida rollimängu, kus osa noori on mõisnikud (või talupojad) ning kujundavad plakati: „Millist talupoega (või mõisnikku) mõis vajab?“ Kirjeldada neid rolle.
- ▶ Vaadata filmi „Viimne reliikvia“ vmt või pilti mõnest konkreetsest filmistseenist.